ڕاپەڕینی ئۆکتۆبەر، "پەڕەی سپی" و نیولیبرالیزم لەعیراقدا گفتوگۆی ڕۆژنامەی "ڕەوت" لەگەڵ موئەیەد ئەحمەد

ڕۆژنامەی ڕەوت: سوپاس هاوڕێی موئەیەد کەبوارت بە ئەم گفتوگۆیە لەگەڵمان ڕەخساند. دەمانەوێت لەبارەی چەند بابەتێکی سیاسەتی ڕۆژەوە بوچوون و تێڕوانینەکانت بۆ خوێنەران و خەڵکی کوردستان بگەیەنین. پرسیاری یەکەمان، لەسەر خۆپیشاندانەکانی بەغدا و شارەکانی ترە، بەسرە و دیوانیە و حلە و ناسریە،…دەتوانیت بە گشتی وێنەیەکمان لە سەر بارودۆخی ڕاپەڕینی ئوکتۆبەر پێبدەیت ؟

موئەیەد: سوپاس بۆ ئیوە. خۆپیشاندانەکانی یادی یەکساڵەی ڕاپەڕین کە لە ١ ئوکتۆبەر و دواتر لە ٢٥ ئوکتۆبەری ئەم ساڵەدا بەڕێوە چوو، نمایشیکی تری هەمان ئەو ڕاپەڕینە نەپچڕاوەی پارە و هەر تەنها یادکردنەوەی نیە، هەر بۆوپێیەش خۆپێشاندانی ناو خۆدی راپەڕینەکەن. ئەمەش بە سادەیی لە بەر ئەوەیە کە هەموو ئەو هۆکارە ئابوری و کۆمەڵایەتی و سیاسیانەی کە بونەتە هۆی سەرهەڵدانی ئەم ڕاپەڕینە، نەک هەر لە شۆینی خۆیان دان بەڵکو توندو تیژ تر و فراوانتر بونەتەوە، وە هیچ کێشەیەکی ئابوری و کۆمەڵایەتی جەماوەری ڕاپەڕیو و ئامانج و داوکاریەکیان نەهاتەتە دی.

ئاشکرایە کە هێزی سەرەکی و بزوێنەری ڕاپەڕینی ئوکتۆبەر بریتی بوو لە بەشیک لە چینی کریکار، زیاتر کرێکارانی کاری ڕۆژانە و ناجێگیر، ریزی بەرینی زەحمەتکێشان و بێکارکراوان، گەنجانی کچ و کوڕی ئازادیخواز، ژنان و قوتابیان. ئیستاش هەموو ئەم هیزە کۆمەڵایەتی و چینایەتیانەی ڕاپەڕین بە شیوازی جۆراجۆر و لە ئاستی جیاوازدا ناڕەزایەتیاکانیان دەر ئەبڕن و بۆ بەدەستهێنانی ئامانجە سیاسیەکانیان و داواکاریە ئابوری و کۆمەڵایەتیەکانیان تێدەکۆش.

گەشەدان بە ئامادەیی سیاسی و ریکخراوەیی و فیکری ڕاپەڕین مەسەلەیەکی هەرەگرنگە، و لە ئیستادا، ئەتوانم بڵیم، لە پرۆسەیەکدا چۆتە پێشەوە، وە بەردەوام بوونی ڕاپەڕین خۆی لە خۆیدا بوەتە هۆی بەردەوام بوونی هەوڵەکان و خەبات بۆ خۆریکخستن و یەکخستنی هیزەکانی ڕاپەڕین، بە تایبەت لە ناو ئەو گروپانەی کە سوورن لە سەر وەلانانی رژیم و فەراهەم هینانی ئالۆگۆری ریشەیی.

ئەمەش بۆ خۆی دەستکەوتێکی با□خدارە نەک هەر بۆ هێزەکانی ڕاپەرین بەڵکو بۆ سەرجەم بزوتنەوەی شۆرشگیرانە لە عیراقدا.

قەیرانی ئابوری و کۆمەڵایەتی ئیستای عیراق و سیاسەتی نیولیبرالی ئابوری حکومەتی کازمی و هێرشی بۆ سەر ژیان و گوزەرانی کرێکاران و زەحمەتکێشان و کارمەندان و سەرجەم خەڵکی نەداری کومەڵگە، و کارەساتی جوراوجۆرەکانی پەتای کۆرۆنا، نەک هەر زەمینەی کۆمەڵایەتی بەردەوام بوونی راپەرینی فراونتر و ریشەدار تر کردووە، بەڵکو سیما و کارەکتەری ڕاپەرینیشی بە جۆرێک گۆریوە، و ب□□و□یە ئالۆگۆریکی چۆنایەتی بە سەردا بهێنێت. لە ئیستادا باس کردن لە ڕاپەرین بەدەر لە ئەگەرەکانی ئەم ئالوگۆرە چۆنایەتیە ناتوانی باسێکی دروست بێت و ڕاپەرین بە دیقەتەوە پیناسە بکات لە ساڵی دووهەمیدا. نەک هەر ئەمەش، بەڵکو ناتوانرێ باس لە بەرەو پێشچوونی خەباتی سیاسی شۆرشگێرانە و ڕاپەرین بکرێت بەجیا لە بەر□ پێشجوونی بزوتنەوەی کرێکاری و هەوڵ و تەقەلا بۆ بەهیزبوونی ڕیزەکانی و پەرەسەندنی ریکخراو و نەقابە و فیدراسیۆنە کرێکاریەکان ، و گەشەدان بە بزوتنەوەی ئازادیخوازانەی ژنان و گەنجان و قوتابیان.

ڕاپەرین نەک هەر حکومەتی عادل عبدالمهدی روخاند و قەیرانێکی سیاسی گەورەی لە رژێمەکەدا فەراهەم هێنا بەڵکو عەرشی ئیسلامی سیاسی لە عیراقدا لەرزاند، و لەم راستایەشدا دەور و نەخشی دژە شۆرشیی و تەبعیەتی سەدریەکانی بۆ رژیمی ئیسلامی لە ئێران لە ئاستێکی فراواندا ریسوا کرد. هەروەها ڕاپەرین هەڵوێستی شۆرشگێرانەی لە بەرامبەر هەردوو دەوڵەتانی ئەمریکا و ئێڕان لە خۆپێشاندانکانیدا راگەیاند. دەسکەوتە هەرە گرنگەکانی تری ڕاپەرین: بەرجەستە بوونی ڕۆلی ژنان و هاتنە مەیدانی سیاسیان، وەک هیزێکی کۆمەڵایەتی سەربەخۆ ، گۆڕکردنی تایفە گەریەتی و دەمارگیری نەتەوەیی، هیوا پەیداکردن بە خەباتی شۆرشگیرانە، پاراستنی یەکیەتی ریزەکانی ڕاپەرین، و چەندین دەسکەوتی تری سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئەدەبی و هونەری پێشکوتنخوازانە و شۆرشگیڕانەی تر. لە گەڵ ڕاپەرین و بەردەوام بوونی، هەموو ئەمانە بوون بە بەشیک لە ژیانی سیاسی و کۆمەڵایتی و رۆشنبیری کۆمەڵگەی عێراق و کەس ناتوانی ئەم دەستکەوتانە بەئاسانی لە ناو بەرێ.
ئەمرۆ گەر کەسێک بە دروست باسی ڕاپەرین لە عێراقدا بکات ناتوانی هەموو ئەو دەستکەوتانەی ڕاپەرین لە نەزەر نەگرێت، نەک هەر ئەمەش بەڵکو ناتوانی خەباتی سیاسی و کێشمەکێشی چینایەتی لە ناو ئەم

کۆمەڵگەیەدا بە دروستی ببینێت بەبێ مۆرکی ئەو ئاکامانەی ڕاپەرین لە سەریان. ئەو دەستکەوتانە بەشێکن لە سیاسەت و دینامیزمی کیشمە کێشی سیاسی و فیکری وکۆمەڵایەتی کۆمەڵگەی ئەمڕۆی عیراق.
ڕیکخراوی بەدیلی کۆمۆنیستی لە عیراق بە دریژایی سالێ رابردوو، بە دەرکردنی نەشریەی رۆژانەی و چالاکی سیاسی و فکری و رێکخراوەیی بەردەوام و بە پلاتفۆرمی رۆشن و شۆرشگیرانەوە و بە شیعاری “هەموو دەسەڵات بۆ جەماوەری ڕاپەریو”، لە جەرگەی ئەم ڕاپەریندا بووە و لە هەوڵی بەرەوپێشچوون و سەرکوتنیدایە.

ڕۆژنامەی ڕەوت: لەم ماوانەدا حکومەتی عیراق نەخشەیەکی بەناوی “پەڕەی سپی” یەوە داڕشتوە، جەوهەریی لەم پلانەدا چیە؟

موئەیەد: ئەم دۆکیومێنتە کە بە ناوی “پەرەی سپی” یەوە بڵاو کراوەتەوە لە ڕاستیدا پلان و نەخشەیەکی دیراسە کراوە بۆ بە یاسایی کردنی سیاسەت و مۆدیلی ئابوری سەرمایەداری نیو لیبرالیزم لە هەموو بوارەکانی ئابووری و خزمەتگوزاری و ژیانی کۆمەڵایەتی ورۆشنبیری لە عیراقدا، و ئەمەش بە ناوی چاکسازی ئاوبوریەوە ئەناسێنن، وە وەک مۆدیلێکی گەشەسەندنی ئابووری بۆ ووڵات لە قەڵەمی ئەدەن.
وەک پیشەی بورژوازی دەسەڵاتدار لە هەر شۆێنیکی تری ئەمرۆی جیهان، حکومەتی کازمی و هێز و ڕەوتەکانی ڕژێم، کە هەر هەموویان هاوڕان لە سەر خاڵە سەرەکیەکانی ئەم دۆکیومینتە، ئەیانەوێت لە بارۆدۆخی قورسی گوزەران و ژیانی ئەمرۆی جەماوەردا فرسەت بهێنن و بیسەپێنن بە سەر کۆمەڵگەدا و فریودەرانە وەک داواکاری ڕاپەرین لە قەڵەمی بدەن. بیانوەکانیشیان ئەوەیە کە گوایا قەیرانی ئابوری و پوڵی رژێم هەیە و نرخی نەوەت دابەزیوە و پارە لە خەزینەی دەولەتدا نیە بۆ دابەشکردنی مووچەی کریکاران و فەرمانبەرانی دامەزراوە پێشەسازی و خزمەتگوزاریە حکومیەکان. هەر ل□□رشەوە، کازمی و حوکمەتەکەی جەخت لە سەر ئەوە ئەکەن کە ئەبێ عیراق قەرز وەرگرێت لە سندوقی دراوی نیو دەوڵەتی، و لە ئاکامی ئەمش ئەبی مەرجەکانی ئەم دەزگایەی سەرمایەی جیهانی،کە پیادەکردنی سیستمی نیولیبرالی ئابووری و ئەم جۆرە دۆکیومینتەیە، جێبەجێ بکات.
بێگومان “پەرەی سپی” سەرەتای جێخستنی سیاسەتی نیولیبرالیزمی ئابووری نیە لە عیراقدا بەڵکو بە هەمەلایەنەکردنی ئەم سیاسەتەو بە یاسایی کردن و چەسپاندنیەتی بۆ چەندین دەیەی داهاتوو. سەرەتاکانی سیاسەتی نیولیبرالیزم و پرایق□تایزەکردنی “خەسخەسەکردنی” هەندی لە پرۆژە ئابووریەکانی دەوڵەتی ئەگەرێتەوە بۆ ساڵەکانی ناوەراستی

دەیەی هەشتاکان و بە دیاریکراوی ساڵی ١٩٨٧ کاتێک کە ڕژێمی فاشیستی بەعس دەستیکرد بە فرۆشتنی هەندی لە کارگە حکومیەکان بە کەرتی تایبەت و بێمافکردنی کریکارانی کەرتی گشتی لە دروستکردنی نەقابەی خۆیان بە ناوی گۆڕینی وەزیفەوە لە کرێکارەوە بە کارمەند. بەڵام ئەوەی کە تەوژمیکی گەورە و هەمەلایەنەی دا بەم مۆدیلە ئابوریە لە عەراقدا داگیرکردنی ئەم ووڵاتە لە لایەن ئەمریکاوە بوو.

ئیدارەی ڕێگوزەری ئەمریکا لە عیراق لە ژیر فەرمانڕەوایی پۆڵ بریمەر ساڵی ٢٠٠٣ ، و دواتر هەموو حکومەتە یەک لە دوای یەکەکانی ڕژیمی ئیسلامی و قەومی عیراق وەتا ئیستاش، ئەم سیاسەتەیان بە چڕوپڕی و هەمەلایەنەیی و بە تیکەڵ لە گەڵ گەندەڵیی و بە تاڵان بردنی سەروەت و سامانی کۆمەڵگەدا، بەڕیوەبردووە، لە سەرانسەری عەراقدا و بە تایبەت لە هەریمی کوردستاندا. سیاسەتی ئەم دوایانەی حکومەتی هەریمی کوردستانیش بە پرایڤەتایزەکردنی کەرتی بەرهەمهێنان و گواستنەوەوە و دابەشکردنی کارەبا لە کوردستاندا درێژەی هەمان سیاسەتی نیولیبریزمیانەیانە کە کوردستانی بە چەندین دەیەی کردوە بە شوێنگەی تاڵانوبڕۆیی و دزایەتی لە بەرامبەر جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێشی ئەم کۆمەڵگەیەدا.
هەروەک ئاشکرایە بە درێژایی ١٧ساڵی ڕابردوو، حکومەتەکانی ڕژیمی ئێستای عیراق کەوتنەتە سەر لێسەندنەوەی مافەکانی کرێکاران لەوانە درێژە دان بە بێمافکردنی کریکارانی کەرتی گشتی بە دروستکردنی نەقابەکانیان، لابردنی هەر سنووردارکردنی نرخی کاڵاکانی بژیوی، بەرزکردنەوەی نرخی سوتەمەنی بە شیوەکی خەیاڵی، پرایڤەتایزەکردنی کەرتی تەندروستی و خوێندن و کەرتە خزمەتگوزاریەکانی تر و هەر کارگە یەکی سەکتەری پیشەسازی دەوڵەتی کە کاری لە برەودا بووبێت، چەسپاندنی ئەم سیاسەتە ئابوریانە بە سەر هەموو مەیدانە ئابوریەکانی پۆڵیی و پیشەسازی و زراعی وڵات.
“پەڕەی سپی” نەک هەر ئەم هێرشە بەربڵاوە جێگیر ئەکات بەڵکو دەرگای هەموو ئەو شوێنانەش ئاوەڵا ئەکات کە هێشتا نەکەوتونەتە بەر شاڵاوی درندانەی مۆدیلی نیولیبرالیزم و هەر بەو پێیەش ئەیانکاتە شوێنی وەبەرهێنانی سوودی سەرمایە و تاڵان وبڕۆی هیزو حزبەکانی ڕژێم و سەرمایەدارانی هەڵپەکراو بە ڕژێمەوە. ئەم دۆکیومەنتە شاڵاوێکی هەمە لایەنەیە بە سەر هەموو بەشەکانی خزمەتگوزاری دەوڵەتی و ڕاکێشانیانە بۆ ناوجەرگەی پرۆسەی کەڵەکەی سەرمایە وە بەرهێنانی سود وبە ژێردەستی گەندەڵکارانی دەسەڵات و تێکشکانی ناوەڕۆک و بایەخی کۆمەڵایەتی پێشکەش کردنی ئەو

خزمەتگوزاریانە لە لایەن کۆمەڵگە و دەوڵەت خۆیەوە. ئەمە و "پەڕەی سپی" دۆکیمێنتێکە بۆ فرۆشتن و فەرهود کردنی موڵک و عەقاراتەکانی دەوڵەت.

لە هەموو ئەم بەرنامە ئابوورییەدا هیچ جێگایەک بۆ گەشەسەندنی تاکەکان نیە بە تایبەت ئینسانی زەحمەتکێش و ژنان و توێژە چەوساوەکانی تری کۆمەڵ، و گەشەی ئابووری پەیوەند کردەتەوە بەم هێرشە هەمەلایەنە بۆ سەر ئنیسانی کرێکارو زەحمەتکێش لە پیناوی کەڵەکەی سەرمایە و گەندەڵی زیاتر و هیچی تر.

ڕۆژنامەی ڕەوت: سیاسەتی ئابوری نیولیبرالیزم، بەتایبەتیکردنی کەرتەکان، ئیراد لەم سیاسەتە چیە؟ ئەگەر هەر سەرمایەدارییە بەرهەم هێنان وپەیوەندییەکانی بەرهەمهینان، جا تیکەڵاو، دەوڵەتی، تایبەتی، بیانی، جیاوازییان چیە، بۆ ئەبێت خەڵک لە دژی ئەم سیاسەتە بوەستنەوە؟

موئەیەد: بێگومان سەرمایەداری دەوڵەتی، سەرمایەداری بازاری ئازاد، وەیا تێکەڵ (مختلط) لە هەردوکیان، هیچ لە جەوهەری سەرمایەداریانەی ئەم مۆدیلە ئابوریانە ناگۆڕێت. هەمان پەیوەندیەکانی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری زاڵە بەسەر هەرسێکیاندا، کە بە خۆیان پەیوەندیەکی ئەنتاگۆنیستیانەیە لە نیوان چینی کرێکار، وەک بەرهەمهێنەری سەرەکی کۆمەڵ ،لە لایەک، وچینی بورژوازی و تۆیژەکانی دەولەت، وەک خاوەنی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان، لەلایەکی تر . هەر بۆیە، بەرهەمهینانی کۆمەڵایەتی لەم سی مۆدیلەدا لەم یەکە دژ بەیەکەدا بەریوە ئەچێ. لە هەرسێ ئەم مۆدیلانەدا پێکهاتەی ئابووری و کۆمەڵایەتی لە سەر هەبوونی سیستمی کاری بەکرێ و پوڵ و خاوەنداریەتی تایبەتی یا دەوڵەتی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و گواستنەوە و کۆمۆنیکەیشن راوەستاوە.

ئەوەندەی پەیوەندی بە مۆدیلی ئابوری نیولیبرالیزمەوە هەبێ، ئەتوانیین بڵێین جۆرێک لە گەڕانەوەیە بۆ شیوازی بەرهەمهێنانی کۆمەڵایەتی سەرمایەداری کلاسیک تا لە چوارچیوەی ئەم مۆدیلەدا جوڵە و کەڵەکەی سەرمایە بە شیوەیەکی ئازاد و بەبێ سنووردار کردن گەشە بکات هەم لە سەر ئاستی بازاری ناوخۆیی و هەم لە سەر ئاستی جیهان.

بە واتەیەکی تر ، نیولیبرالیزمی ئابوری کۆمەڵە سیاسەت وپلاتفۆرم و مۆدیلێکی ئابوری سەرمایەدارییە کە ڕێگە تەخت ئەکات لە بەردەم جوڵە و کەڵەکەی سەرمایە لە جیهانی ئەمڕۆدا بە وەلانانی هەر ڕێگریەک، لەوانە دەستی دەوڵەت یا هێزی یەکگرتووی خەباتی کرێکاران، لە بەردەم ئەم پرۆسەیە و لە بەردەم میکانیزمەکانی بازاری ئازاد و

گەشە و جوڵەی سەرمایەی فاینانس. ئەمەش، نەک هەر پرایڤەتایزەکردنی پرۆژە و پیشەسازیە دەوڵەتیەکان و خزمەتگوزاریەکان ئەگرێتەوە، بەڵکو پێش هەمووشتێک بنکەنکردن و لاواز کردنی ڕێکخراوە جەماوەریەکانی کرێکارانە و دەستکەتا کردنی هەوڵەتەقەلای بە کەمەییانە بە بەر گری لە مافە ئابوری و کۆمەلایتیەکانیان لە پرۆسەی بەرهەمهێنانی کۆمەڵایەتیدا.

میژووی نیولیبرالیزم لە تەواوی جیهاندا لە ماوەی زیاتر لە ٤ دەیەی رابردوو ، لە پاڵ مەسەلەکانی تردا، بریتی بووە لە هەرش بردن بە سەر ریزی یەکگرتووی کریکاران و ریگری دانان لە سەر هیزو توانا وەرگرتنی بە کۆمەڵیان، بە هەر شیوەیەک بووبەت، لەوانە لە ریگەی تازەگەری لە شیوە و تەکنیک و جوگرافیای پرۆسەی بەرهەمهینان و تەگەرەخستنە بەردەم نەقابە کرێکاریەکان و ریکخراوە جەماوەریەکانیان و فیدراسەنەکانیان. هەر لەم راستیەشدا میژووی نیولیبرالیزم راوەستانەوە بووە بە ڕووی مانگرتن و خەباتی کرێکاری و هەوڵدان بە ڕامکردنی رابەران نەقابە کریکاریەکان و راکەشانیان بە ژێر رکیفی پێداویستیەکانی سەرمایەداری نیولیبرالیزم و کول کردنی رادیکالیەتیان.

سەرباری راکەشانی هەموو کەرتەکانی خزمەتگوزاری گشتی و دەوڵەتی بە ژیر رکەفی پرۆسەی جولە و کەڵەکەی سەرمایەی تایبەت لە ریگەی پرایڤەتایزە کردنیانەوە، دەوڵەتە بورژوازیەکانی جیهان بە دریژایی ئەم چەند دەیەیەی رابردوو، هەر یەکە بە پلەی جیاواز، خەریکی بڕین و کەمکردنەوەی بوجەی دەوڵەتی بوون، بە ئیستاشەوە، لە بواری دابین کردنی باشبژێوی و خزمەتگوزاری بە جەماوەر. بەم پێیە، بەرنامە و سیاسەتی "تەقەشف" دەوڵەتی بە چەندین دەیەیە سەپینراوە بەسەر کۆمەڵگەی بەشەریدا و کارەساتیکی گەورەی خوڵقاندووە بە چەند ملیار ئینسانی سەر گۆیی زەوی هەر لە بێکاری و نەبوونی و بیخزمەتگوزاریەوە بگرە تا پەراوێز خستنی کۆمەڵایەتیان ئەمەش لە راستای قازانجی گەورە سەرمایە و سەرمایەدارن و کەمکردنەوەی باج لە سەریان.

هەر بۆیە نیولیبرالیزمی ئابوری هیرشیکی هەمە لایەنەیە بە سەر دەستکەوتەکانی چینی کریکار و چەوساوەکان و نەدارانی کۆمەلگەکان کە بە دریژایی زیاتر لە ٢ سەدە لە خەبات بە دەستیان هیناوە. هەموو ئەم دەستکەوتانە لە بواری باشبژێوی و تەندروستی و رۆشنبیری کریکاران وزەحمەتکێشان و نەداران، کەوتنە بەردەم هێرشی قەلاچۆکارانەی سەرمایەداری سەردەم. ئەمە سەرباری ئەوەی کە لە سەد و یەک ریگاوە کەوتونەتە هەرش بە سەر ریزی یەکگرتووی کرێکاران و کارمەندان و ئینسانی زەحمەتکێشی کۆمەڵگەکان و ریکخراوەکانیان.

ژنانی چینی کرێکار و توێژە نەدارەکان لە ژێر سایەی سەرمایەداری نیو لیبرالیزم دا زەرەرمەندی سەرەکی ئەم مۆدێلە ئابوریەن. سەرباری ئەوەی ژنان پشکی سەرەکیان لە هێزی بیکاریدا بەرکەوتووە، بە هۆی سیاسەتی تەقشفی دەوڵەتیشەوە بێپەناگا بوون و پەراوێز بوونی کۆمەڵایەتی بە سەریاندا سەپێنراوە. کەرتی تایبەت تەنانەت لە وولاتە گەشەسەندووەکانیشدا جیگەی هەڵواردن و پێشێلکاری جەندەری و جنسیە، ئەم جگە لەوەی لە وولاتانێکی وەک عیراقدا کار بە ژنان لە کەرتی تایبەت یا داخراوە یا جیگایەکی پڕ دەردیسەرییە. سەرباری ئەمانەش بڕینی بودجەی خزمەتگوزارییەکان و پرایڤەتایزەکردنیان کاریگەری خراپی لە سەر پیر و منداڵ و کەسانی خاوەن پێداویستیی تایبەتییەکان داناوە کە زەربەیان سەر بە چینی کریکارو زەحمەتکێشانن. هەر بۆیە ڕووبەڕووبونەوە لە بەرامبەر سەرمایەداری نیولیبرالیزم یانی ڕووبەڕووبونەوەی سەرمایەداری هاوچەرخ و بەرگری لە هەموو ئەو دەستکەوتانەی چینی کرێکار و سوشیالیستەکان و ئازادیخوازان و یەکسانیخوازانی کۆمەڵگەکان کە بە دریژایی مێژویەک بەدەستهێنراوە.
ناولێنانی ئەم سیاسەتە سۆشیالیستییە و ئەم بەرهەڵستییە چینایەتییەی ئینسانی زەحمەتکێش بە رووی سەرمایەداری نیو لیبرالیزم بەوەی کە یەکسانە بە بەرگری لە سەرمایەداری دەوڵەتی یا مۆدیلی ئابووری تێکەڵ، کە هەندێ لە چەپەکان بە نادروست وای بۆ ئەچن، لە راستیدا شتیك نیە جگە لە دۆگمێکی ووشک و بێگیان و نەزەریکی میکانیکی رەق و تەق لە بەرامبەر میژووی زیندووی خەباتی چینایەتی کریکاران و نەداران. بەرهەڵستی سەرمایەداری نیولیبرالیزم لە بنەڕەتدا باسی خەباتی چینایەتی و بەرپەرچدانەوەی گەورەترین هیرشی میژووییە بە سەر ژیان و چارەنوسی چەند ملیار ئینسانی دانیشتوی ئەم ئەستێرەیە، هەر بۆیە ژاکاندن و تیکەڵکردنی لە گەڵ مۆدیلی ئابوری سەرمایەداری دەوڵەتی کولکردنی ئەم خەباتەیە.

ئاشکرایە ئەڵتەرنەتیفی ئابوری وکۆمەڵایەتی سۆشیالستەکان لە بەرامبەر سەرمایەداری هاوچەرخدا سۆشیالیزمە، نەک مۆدیلی ئابوری سەرمایەداری دەوڵەتی یا تێکەڵ. سۆشیالیزم لە قۆناغی باڵایدا یانی "لە هەر کەس بە گۆیرەی توانا و بە هەر کەس بە گۆیرەی پیویستی"، وئەم یاسایەش بە بێ ڕۆخاندنی سەرمایە و بە بێ ریخستنی نوێی ژیانی ئابوری لە سەر بنەمای بە کۆمەڵایەتی کردنی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و گواستنەوە و کۆمۆنیکیشن نایەتە دی و نابی بە یاسای سەلمێندراوی کۆمەڵگە. بەدیلی کۆمۆنیستەکان بە سەرمایەداری نیولیبرالیزم ئەم سۆشیالیزمەیە نەک سەرمایەداری دەوڵەتی یا هەر

شیوازیکی تری تیکەڵ، هەر بۆیە چۆکدادان و واقوڕمان لە بەرامبەر هیرشی ئەمرۆی بورژوازی جیهانی بۆ سەر چینی کریکار و چەوساوەکان و نەوەستانەوە بەرامبەری ئەبێت بە سیاسەتیک کە خزمەت بە بۆرژوازی بکات و هیچ پەیوەندو سەروکارێکی بە بزوتنەوەی کرێکاری وسۆشیالیستیەوە نیە.

هەروەها بۆچونیکی تریش کە پێیوایە پرایڤەتایزەکردنی پرۆژەکان مەسەلەیەکی جیاوازە لە تەقەشفی ئابورری و بێکارکردنی کرێکاران و بڕینی بودجەی خزمەتگوزاریەکان، هەر هەمان بوچونی نادروستە کە لە سەرەوە ئاماژەم پیدا. ئەم جۆرە بۆچوونەش هەر هەمان تێروانینی دەرەوەی خەباتی چینایەتیە و لەباری تیوریەوە میکانیکیە چونکە بە سادەیی بڵیم پرایڤەتیزەکردنی پرۆژە ئابوری و خزمەتگوزارییەکان لە پێکهاتەکانی خودی سیاسەتی نیولیبرالیزمە و بەشێکە لەپایەکانی سەرمایەداری نیولیبرالیزم و بۆ خۆی وەڵامە بە پێداویستیەکانی کەڵەکەی سەرمایە و لەیەک جیاناکرێنەوە. پرایڤەتایزەکردن و بودجە بڕینی خزمەتگوزاریەکان و هیرش بردن بۆ سەر هەر کارێکی ریکخراوی بە کۆمەلێ کریکاران و نەدارن و سڕینەوەی هەر شتیک کە پەیوەندەی بە کۆمەل و کاری کۆمەڵگەوە هەبێت و…هتد بۆ خۆیان یەک پاکێجن و لە یەک جیاناکرێنەوە . ناکرێت بڵێین دژی بڕینی خزمەتگوزاریەکان و دەرکردنی کرێکاران و بڕینی بیمە و یارمەتیە کۆمەڵایەتیەکان و بەرزکردنەوەی نرخی سوتەمەنی و کالاکانی بژیوی ین، بەڵام کارمان بە سەر پرایڤەتایزەکردنەوە نیە و بە دژی ناوەستینەوە، بیانوش بۆ ئەم هەڵوێستە ئەوە بێت کە گەر بە رامبەر پرایڤەتایزەکردن بوەستینەوە وەک ئەوە وایە کە بەدیلی سەرمایەداری دەوڵەتیمان قبوڵ بێت.
لە وەڵامدا بۆ ئەم جۆرە بوچوون و سیاسەتەش ئەڵیم کە ئەمانە تیڕوانینی نا کریکاری و نا سۆشیالیستیە بۆ مەسەلەکە. بۆ نمونە گەر تەرازوی هێز لە بەرژەوەندی بزوتنەوەی کرێکاری و کۆمۆنیستی بێت ئەوا بەدیلی پڕایڤەتایزەکردن یەکسەر دامەزراندنی سۆشیالیزمە نەک سەرمایەداری دەوڵەتی. وە هەروەها گەر دەوڵەت کارێکی بە سەرەوە نەبێت و پلەیک لە ئامادەیی بزوتنەوەی کرێکاری هەبێت و رەواجی کالاکانی بەرهەمهاتوو هەبێت ئەوا بەدیل ئەتوانی ئیدارەی خۆبەخۆیی کریکاران و کارمەندان بێت نەک موڵکیەتی دەوڵەتی.

بۆ نمونە، گریمان پرۆژەی پاریڤەتایزەکردنی کەرتی تەندروستی گشتی بە خەباتی جەماوەری رابگیرێت ئەمە یانی فەرزکردنی دابیکردنی خزمەتگوزاری تەندروستی گشتی بە سەر دەوڵەتی بورژوازیدا کە بۆ خۆی بەشیکە لە داواکاریەکانی چینی کریکار لە سەرتاسەری جیهاندا و هیچ

پەیوەندیەکی بە بەرگری لە سەرمایەداری دەوڵەتیەوە نیە، واتە مەسەلەیەکە سەر بە تەرازوی هیز لە مەیدانی خەباتی چینایەتیدا لە نیوان پرۆلیتاریا و بۆرژوازیدا.
بە هەر حاڵ، داخستنی ئەو کارگانەی کەرتی پێشەسازی لە عیراقدا کە سودیان کەمە و یا خۆد پرایڤەتایزەکردنی بەشیکیان کە سوودمەندە هەر مەسەلەی ماتماتیکی ئابووری قازانج و زەرەر نیە کە بەرژوازی ئیسلامی و قەومی و لیبرالی عیراق ئەیەوەت وای لە قەڵەم بدات. هەر وەک پێشتر باسم کرد هەموو کاریک لەم بوارانەدا بەشیکە لە پاکەجیک و لە سیاسەتی گشتی دەولەت بۆ رێکخستنی ئابووری کۆمەڵگە و پاراستنی بەرژەوەندی چینی بورژوازی دەسەڵاتدار. هەر پڕایڤەتایزەکردنێک بەشیکە لە سیاسەتی گشتی رژیمی لە سەر کاربوو واتە بەشیکە لە سیاسەتی نیولیبرالیزمی ئابوری بورژوازی دەسەڵاتدار و هەر هێرش نیە بۆ سەر کریکارانی پێشەسازی بەڵکو هێرشە بۆ سەر پرۆلیتاریاو سەرجەم نەدارانی کۆمەڵگەدا.

ئەمڕۆ لە عیراقدا کەس لە ناو هیزەکانی بورژوازی قەومی و ئیسلامی و لیبرالی و ریفۆرمیستەکان و بورژوا “نیشتمانیەکان” بە دوای مۆدێلی سەرمایەداری دەوڵەتی و تیکەڵەوە نیە، بەڵکو لە ناو دینامیزمی جۆڵە و کۆڵەکەی سەرمایەداری نیو لیبرالیزم و سەرمایەی جیهانی و گڵۆبەلیزەیشندا بە دوای بەرنامەی ئابوری و گەندەڵی و تەڵانوبرەیەکانیانەوەن. لەم سەردەمەدا هەرچی زیاتر وەستانەوە بە رووی نیولیبرالیزم بە خۆی وەستانەوەیە بە رووی سەرمایەداری و سیاسەتی ئابوری چینی دەسەڵاتدار و گرتنی خەندەقەکە لە مەیدانی خەباتی زەحمتکەشی کۆمەلگە بۆ رزگاری خۆی لە کوت و بەندی سەرمایە و سەرمایەداری ، هەر بۆیە ئەبێ بە هەموو هێزو تواناوە بەرەوڕووی بوەستینەوە. نیو لیبرالیزم هەر لە بناغەوە لە دریژەی قەیرانی سەرمایداری خۆیدا لە ناوەڕاستی دەیەی هەفتاکانی سەدەی رابردووەوە هاتە ئاراوە، و بەدەر لە هەر شتیکی تر هەوڵی بورژوازی ئیمپریالیستی جیهانیە بۆ گۆرینی تەوازنی هێز لە بەرژەوەندی سەرمایە وسەرمایەداری لە جیهانی ئەمڕۆدا بە دژی چینی کرێکارو چەوساوەکان.

کۆتایی ئوکتۆبەر ٢٠٢٠